

"וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קִזּוּ כָף עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְזֹטָאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּבִיבִים וְהִקְרַב לִפְנֵי ה'."

[ויקרא ט, ב]

עגל בן בקר כפול?!

מדוע צווה אהרן להקריב עגל?

רש"י בשם חז"ל: **"להודיע שמכפר לו הקדוש ברוך הוא ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה"**. מצוין, עגל מול עגל. העגל שהקריב אהרן בא לכפר לו על מעשה החלק, או יותר מדויק, על חלקו במעשה העגל.

עוד אמרו חז"ל נמדרש תנחומא שמיני סימן ו' למה לא נאמר לו פר אלא עגל, א"ל שעל ידי העגל נתפקפקה הכהונה בידך, ועל ידי העגל היא מתבוססת בידך, ולא עוד אלא שלא יהו ישראל אומרים יש להם עונות ממעשה העגל, לפיכך אמר הם יקריבו עגל, שנאמר ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וגוי' (שם שם וויקרא ט"ו ג), כדי שידעו שנתכפר להם על מעשה העגל,

ועדיין יש לשאול, מדוע התורה כופלת לשונה לומר **"עגל בן בקר"**, הרי זה היינו הך?

על פי הפשט, לשון זו מורה על **גילו של העגל**, כמאמר חז"ל [נפרא ויקרא פרשה ב תחילת פרק ג אות ו' רבי שמעון אומר כל מקום שנאמר **עגל בתורה סתם בן שנה**, שנאמר ועגל וכבש בני שנה. **בן בקר בן שתי שנים**, שנאמר קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמים, **תמימים אף בשנים**. **פר סתם בן שלש**. אף בני ארבע ובני חמש כשרין, אלא שאין מביאין זקנים מפני הכבוד".

ונראה לומר בס"ד, כי יש כאן **רמז גם לדבר שבזכותו ה' הסכים למחול על מעשה העגל**.

אהרן נדרש לקחת עגל כנגד מעשה העגל, והתורה הוסיפה "בן בקר" כדי לרמוז לסיבת התיקון. הפעם הראשונה בתורה שמופיע צמד המילים "בן בקר" היא אצל אברהם אבינו [נראשית יח, ז] **"וְאֵיל הַבָּקָר רֶץ אֲבָרָהָם וַיִּקַּח בֶּן בָּקָר בֶּן נָטוּב וַיִּתֵּן אֶל הַנֶּצֶר וַיִּמָּהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ"**.

בזכות הזריזות של אברהם אבינו לקחת "בן בקר" לכבוד ה', מחל ה' לישראל על הזריזות שלהם באיסוף הזהב לעגל. אבא שלכם האהוב היה צדיק וזריז לעבודתו, ולכן בזכותו אני מוכן למחול. שנדע כמה זכות של למעשה אבות, אתה יכול לעשות מעשה טוב כעת, ובזכותו ה' יציל את בניך וצאצאיו מאות שנים אח"כ.

ואולי יש בזה רמז נוסף לכך **שגם אהרן פעל בזריזות לכבוד ה'**. הזריזות לכבוד ה' היא הניסיון לעצור את העם שלא יחטאו, או לפחות לעכב אותם עד בואו של משה. אותה זריזות לכבוד ה', רמוזה במילים "בן הבקר", עם הרמז לאברהם אבינו, כנזכר לעיל. נמצא שבחטא העגל יש לאהרן מצד אחד אחריות לחטא, ומצד שני יש לו זכות בכך שניסה להציל את עם ישראל (גם בעינינו וגם שהצילם מלרצוח כהן ונביא).

לכן התיקון הוא דוקא ע"י אהרן ודוקא בעגל, לרמז שהוא בעצמו יתקן את העגל בעגל.

תורת החיד"א

צדקה - הנותן צדקה גורם יחוד קבה"ו כמ"ש רבינו האר"י ז"ל **ואפשר לרמוז כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' בגלל גימ' אדני**. הדבר רמז לזיווג ע"ד ראוה מדברת, **הזה רומז לקב"ה ע"ד זה אלי ואנוהו, שם רמז כי בצדקה מיחד קב"ה ושכינתיה**, וע"כ יברכה ה' אלוהיך [דבש לפי צ, ה]

אתרוג בן 70

רגע, מה קורה כאן, אנחנו לא בסוכות, מה קשור כעת אתרוג? ומי בכלל מכיר אתרוג בן 70?

האמת, אני לא מאמין שיש בעולם דבר כזה.

טוב, לא צריך להתעצבן, זה לא דבר אמיתי, זה דבר רעיוני.

יהודי מגיע לגיל 70, וההלכה מחייבת לעמוד בפניו. לעמוד מלוא קומתו, כשהוא נכנס לתוך 4 אמות (כ 2 מטר) הסמוכות לך.

יש לי חבר, שלא מזמן הגיע לגיל 70, לאורך ימים ושנות חיים, בבריאות ונהורא מעליא.

אמרתי לו, אתה "חפצא של מצוה", בדיוק כמו אתרוג. כמו שאתרוג הוא חפץ יקר בו מקיימים מצוה יקרה. כעת אתה בן 70, ואתה, כמו האתרוג, חפץ של מצוה, כעת אנו יכולים לקיים בך את המצוה היקרה הזו.

כמה מילים על המצוה...

התורה מחייבת אותנו לקום מלוא קומתנו כשאנו רואים איש מבוגר מעל גיל 70, ויש אומרים שכבר מגיל 60 צריך לקום מפניו, ולכן לפחות צריך לעשות לו לפחות הידור.

אדם שיש לנו ספק לגבי גילו, לא יודעים אם עבר את גיל 70 או לא, צריך לקום מפניו מדין "ספק דאורייתא לחומרא" (למותר לציין שלא שייך לפנות אליו ולשאול אותו בן כמה הוא, יש זקנים שממש נפגעים מעצם השאלה).

שאלתי את מורי ורבי הרב יעקב יוסף זצ"ל מה הדין אם אני מתפלל בבית הכנסת, ויש אדם מבוגר שעובר כמה פעמים על פני, האם אני צריך לקום מפניו בכל פעם, ואמר הרב שכן, חייב לעמוד מפניו כמה וכמה פעמים, כל פעם שיכנס לתוך ארבע אמות שלי.

ויש לזכור שיש זכות גדולה במצוה זו, ויש בה גם סגולה, מי שמקיים מצוות "והדרת פני זקן" בהידור, זוכה לתורה, וזוכה לאריכות ימים.

מצד שני, הזקן לא יטריח אנשים לקום מפניו.

ילקוט יוסף

עניני חשמל בשבת בקצרה

נב. אם כיון מערב שבת את השעון שבת לכבות בשעה מסויימת, ונמלך להשאירו דולק עד שעה מאוחרת, כיצד הדין, ראה בילקו"י שבת ג' סימן שיח הערה כה.

וזו לשון הרב [שבת כרך ה עניני חשמל בקצרה אות עט]: אם כיון מערב שבת את השעון שבת לכבות בשעה מסויימת, ונמלך להשאירו דולק עד שעה מאוחרת, מוותר להזיז את מחוגי השעון בכדי שיצלצל ויכבה מאוחר יותר. ואם רוצה להקדים את זמן הכיבוי, אין להתיר. ורק אם יש חולה אפי' אם אין בו סכנה, מוותר. ויזהר שלא יכבה בידיים. והמקילים בזה אף בלי חולי, אין למחות בידם. ואין להתיר להזיז את מחוגי השעון בשבת בכדי להדליק בשעה מוקדמת בשבת עצמה, אא"כ במקום מצוה לצורך לימוד תורה. ומותר להזיז את מחוגי השעון בכדי להדליק בשעה יותר מאוחרת בשבת.

וזו לשון הרב [רנב, ו]: אם כיוון את השעון שבת מערב שבת לכבות את החשמל בליל שבת בשעה מסויימת, ובליל שבת רוצה להשאירו דולק עד שעה מאוחרת יותר, מוותר להזיז את מחוגי השעון ולכוונם לשעה הרצויה בכדי שיאחר את זמן הכיבוי.

[וכל זה דוקא בשעון שבעת שמשנה את זמן כיבוי אינו מבטל את פעולת השעון, וכגון שעון שהמחוג משתחרר על ידי לחיצה וכיו"ב, אבל שעון הפועל על ידי הברגה שבעת שמרפה את ההברגה נפסקת פעולת השעון, יש להחמיר שלא לשנות את המחוגים בשבת, ורק במקום צורך גדול יש להקל].

ואם רוצה להקדים את זמן כיבוי החשמל לשעה מוקדמת יותר, הנכון להחמיר בזה, מפני שהוא כגורם כיבוי ואסור מדרבנן. ורק לצורך חולה שאין בו סכנה שמצטער מהאור ואינו יכול לישון, יש להתיר להקדים את זמן הכיבוי. (ובלבד שיזהר שלא לקרב יותר מדאי פן יעשה הכיבוי בידיים).

ואמנם המקילים בזה אף שלא במקום חולי יש להם על מה שיסמוכו. ובלבד שיזהר שלא יקרב את מחוגי השעון יותר מדאי, פן יכבה בידיים ח"ו, וכאמור.

ואין להקל להזיז את מחוגי השעון בשבת בשעה שהחשמל מכובה, בכדי להקדים את שעת ההדלקה בשעה יותר מוקדמת בשבת עצמה, אלא אם כן במקום מצוה לצורך לימוד תורה וכדומה.

אבל כדי לאחר את שעת ההדלקה ולדחותה בעוד מעט זמן, בשעה שהחשמל דולק, מוותר להזיז את מחוגי השעון. והוא הדין בכל זה בשעון מעורר הקשור בחוט למתג החשמל.

ובשעון חשמלי נכון שיעשה תנאי מערב שבת שיוכל להזיזו, ולא יהיה בו משום מוקצה.

ואור החשמל שכעת הוא כבוי, והוא עתיד להדלק על ידי שעון השבת, ורוצים למנוע את הדלקתו, מוותר לעשות כן על ידי שינוי מתג החשמל המחובר אל הקיר למצב של כיבוי, ואין בזה משום גרם כיבוי, כיון שגם עכשיו אור החשמל מכובה. ואף על פי שמתג החשמל ושעון השבת הם מוקצה, מכל מקום מוותר להזיזם ולנגוע בהם כנ"ל, שיש לסמוך על הפוסקים הסוברים שאין דין מוקצה במחובר. וכל זה הוא בתנאי שיתנה מערב שבת שיוכל להזיזם (באופן המותר וכנ"ל), אם ירצה. ותנאי אחד מועיל לכל השנה כולה.

נג. אין לעמוד על גבי מאזניים כדי לראות את המשקל. וכל שכן שאין להקל בזה במאזנים חשמליים.